

METROPOLITNÍ OBLASTI A AGLOMERACE - SÍLA INTEGROVANÉHO PŘÍSTUPU

VZDĚLÁVÁNÍ

KONKURENCESCHOPNOST

CESTOVNÍ RUCH A KULTURA

DOPRAVA

SOCIÁLNĚ-ZDRAVOTNÍ OBLAST

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Zdroj: Město Olomouc

VÁŽENÍ A MILÍ ČTENÁŘI,

dostává se vám do rukou brožura Metropolitních oblastí a aglomerací (MOA) České republiky, která ukazuje, že integrovaný přístup a spolupráce na metropolitní a aglomerační úrovni přinášejí konkrétní výsledky. Metropolitní oblasti a aglomerace tvoří funkční celky, které propojují velká města s jejich přirozeným zázemím a představují klíčové motory hospodářského růstu, inovací a konkurenceschopnosti.

Díky nástroji integrovaných územních investic (ITI) a integrovaných plánů rozvoje území (IPRÚ) se v nich podařilo realizovat více než 1 500 projektů v hodnotě 83 miliard korun, které přinesly hmatatelné výsledky: modernizovanou dopravní infrastrukturu, nové kapacity mateřských škol, odborné učebny v základních školách, rozvoj vědy a výzkumu, sociálních služeb a kulturního dědictví. Daří se nám tak plánovat rozvoj v širších souvislostech, nikoliv pouze v hranicích jednotlivých obcí. Jen tak lze řešit témata, která dnes ovlivňují každodenní život obyvatel.

Právě proto jsme také společně s primátory 14 statutárních měst založili **Svazek obcí Metropolitních oblastí a aglomerací České republiky (ČR)**. Svazek přináší novou platformu pro spolupráci metropolitních oblastí a aglomerací s vládou, kraji i evropskými institucemi. Umožní nám lépe se zapojovat do mezinárodních programů a přímo řízených fondů, společně plánovat klíčové rozvojové projekty a prohlubovat partnerství, které umožní zapojit soukromé, výzkumné i další partnery pro budoucí investice. Naší am-

bicí je přispět k tomu, aby se metropolitní oblasti a aglomerace staly jedním z pilířů rozvoje celého Česka.

Děkuji všem partnerům - například obcím, školám, sociálním a kulturním institucím, firmám i dalším organizacím. Jen díky nim se metropolitní oblasti a aglomerace stávají místy, kde se dobře žije, studuje, podniká i tvoří.

Brožura na konkrétních integrovaných řešeních z metropolitních oblastí a aglomerací ukazuje, že strategické plánování není abstraktní metodou, ale praktickým nástrojem s reálným dopadem. Integrovaná řešení se tak mohou stát inspirativním příkladem dobré praxe pro celé Česko. Přeji příjemné čtení.

Miroslav Žbánek

Předseda Svazku obcí Metropolitní oblasti a aglomerace České republiky

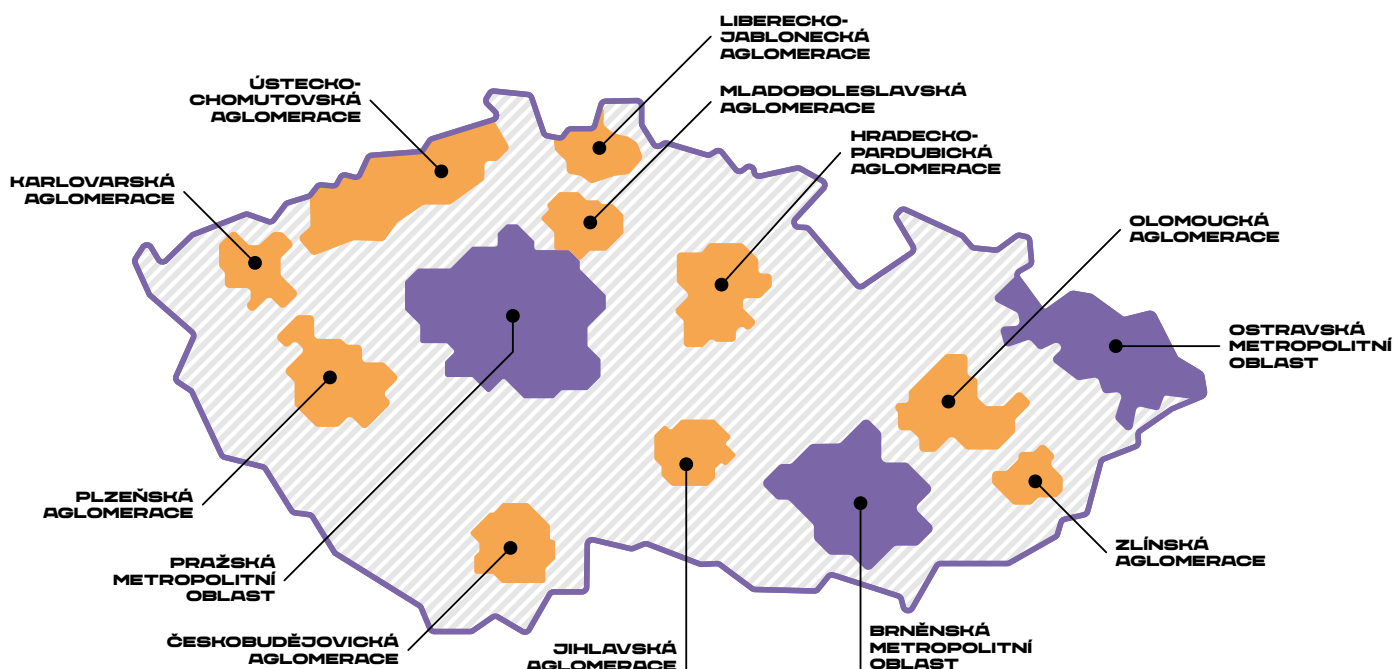
METROPOLITNÍ OBLASTI A AGLOMERACE - CENTRA ROZVOJE ČR

Metropolitní oblasti a aglomerace představují funkční celky tvořené velkými městy a jejich přirozeným zázemím. Jsou definovány na základě každodenních vazeb – dojížděky za prací, do škol, za službami – a jedná se o klíčové motory rozvoje celého Česka.

Je jich celkem 13 – tři metropolitní oblasti (Pražská, Brněnská, Ostravská) a deset aglomerací: Ústecko-chomutovská, Olomoucká, Hradecko-

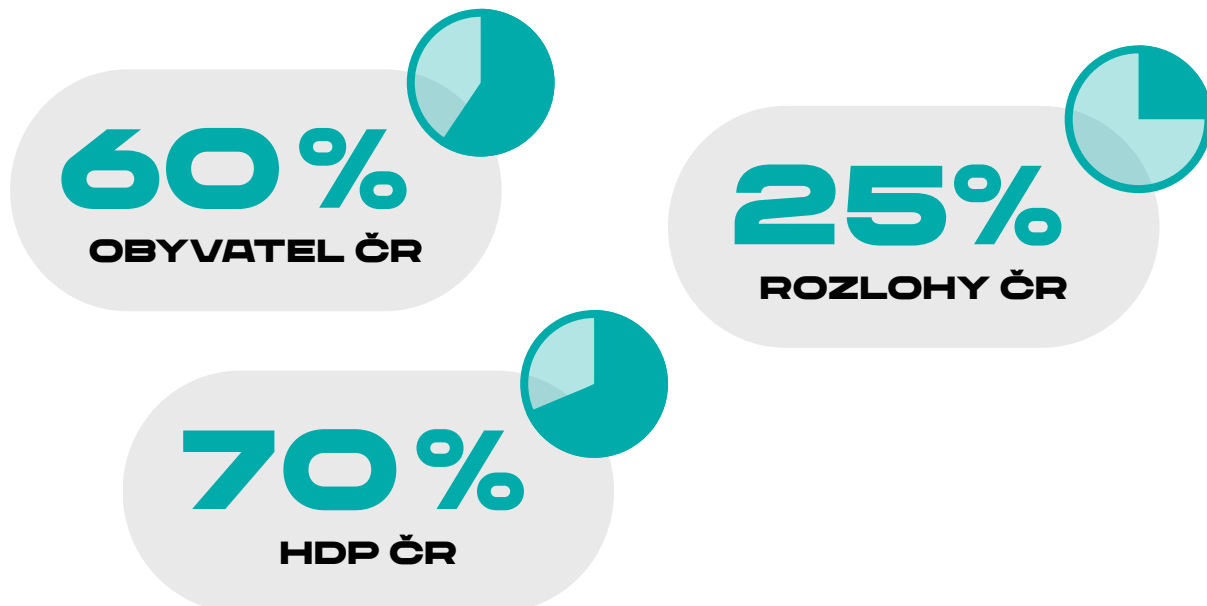
-pardubická, Plzeňská, Liberecko-jablonecká, Českobudějovická, Karlovarská, Zlínská, Mladoboleslavská a Jihlavská.

MAPA METROPOLITNÍCH OBLASTÍ A AGLOMERACÍ V ČR

MOA METROPOLITNÍ
OBLASTI
A AGLOMERACE
V ČR

MOA společně zaujímají přibližně **25 % území republiky**, zahrnují téměř **třetinu všech obcí** a žije v nich **60 % obyvatel**. Jejich význam podtrhuje i to, že vytvářejí více než **70 % celkového hrubého domácího produktu (HDP) Česka**. Jsou klíčovými póly hospodářského růstu, konkurenceschopnosti a inovací.

Právě v těchto územích vznikají **nejvýznamnější investice a projekty**, které mají dopad i daleko za hranice jednotlivých měst. Ukazuje se, že rozvoj nelze plánovat izolovaně – co se stane v jedné obci, má vliv na celé okolí. Proto se v MOA uplatňuje **integrováný přístup**, který umožňuje hledat společná řešení napříč sektory i územím. A k tomu slouží nástroj integrovaných územních investic (ITI), realizovaný v programových obdobích 2014–2020 a 2021–2027, přičemž v aktuálním období došlo ke sloučení s nástrojem IPRÚ, který byl aplikován pouze v programovém období 2014–2020. Tyto nástroje propojují finanční zdroje z různých operačních programů a dávají prostor pro realizaci **strategických projektů s dopadem na celé území**. Mezi nimi najdeme velké infrastrukturní stavby (dopravní terminály, tramvajové tratě, obchvaty), rozvoj vědy a výzkumu, projekty v oblasti školství, životního prostředí i kultury. Tyto nástroje tak ukazují, že integrováný přístup není jen **metodický pojem, ale praxe, která přináší měřitelný užitek občanům Česka**. Počínaje programovým obdobím 2014–2020 bylo v ČR díky IPRÚ a ITI financováno více než **1 500 projektů v hodnotě**

83 miliard korun, které zlepšily kvalitu života obyvatel i konkurenceschopnost českých metropolí a aglomerací.

Tato spolupráce přináší úspory z rozsahu, efektivnější využití zdrojů a vyšší kvalitu investic, protože rozvoj se plánuje v celku, a ne dle administrativních hranic. Integrovaný přístup umožňuje **spojovat více provázaných aktivit do jednoho projektu**, zajišťuje lepší koordinaci dopravy, infrastruktury, školství či veřejných služeb a zároveň otevírá prostor pro sdílení zkušeností i posilování důvěry mezi aktéry.

Budoucnost metropolitních oblastí a aglomerací spočívá v jejich schopnosti řešit výzvy, které přesahují hranice obcí: dostupné bydlení, kvalitní dopravu, adaptaci na klimatickou změnu, rozvoj inovací či posílení sociální soudržnosti. V této brožuře proto představujeme **konkrétní příklady úspěšných integrovaných řešení** z jednotlivých MOA, které ukazují, jak společné plánování a spolupráce přináší hmatatelné výsledky pro celé Česko.

DOPRAVA: NEJVĚTŠÍ INVESTICE METROPOLITNÍCH OBLASTÍ A AGLOMERACÍ

Doprava je bezpochyby zásadním tématem pro každou metropolitní oblast či aglomeraci. Jejich centra přirozeně přitahují obyvatele z nejbližšího okolí za prací, studiem, službami i volnočasovými aktivitami, což na dopravní propojení klade náročné požadavky.

Z důvodu neustále rostoucí intenzity provozu na silnicích se jednotlivé oblasti a aglomerace zaměřují především na podporu těch druhů dopravy, které omezují nutnost využívání automobilů, a naopak podporují přepravu prostředky veřejné dopravy, na kole i pěšky. Tak, aby tyto způsoby přepravy byly minimálně stejně rychlé a pohodlné jako jízda autem.

Integrovaná řešení metropolitních oblastí a aglomerací financovaná skrze nástroje ITI a IPRÚ se tím pádem soustředí na modernizaci a rozšiřování přestupních terminálů, parkovišť, tratí veřejné dopravy, cyklostezek i systémů chytrého řízení dopravy (např. semaforů na křižovatkách).

Zdroj: Hradecko-pardubická aglomerace

MODERNIZACE MĚSTSKÉ HROMADNÉ DOPRAVY

V samotných centrech oblastí a aglomerací je značná pozornost věnována podpoře městské hromadné dopravy (MHD). **Nakupují se nové vozy** – tramvaje, autobusy s pohonem na stlačený zemní plyn (CNG), elektrobuses či parciální trolejbusy, tedy takové, které vedle trolejového

vedení umí jezdit i na pohon z baterie. Důležité je též rozšiřování a zkvalitňování zázemí vozových parků – kompletní obnovou prochází budovy vozoven a měníren v mnoha metropolitních oblastech a aglomeracích.

NOVÁ TRAMVAJOVÁ LINKA DO KAMPUSU

Zdroj: Brněnská metropolitní oblast

Města s tramvajovou dopravou se soustředí na její **rozšiřování, případně na modernizaci tratí**. V Brně se pustili do dvou největších dopravních investic města za posledních 50 let – zatímco prodloužená tramvajová trať do univerzitního kampusu v Bohunicích je již v provozu, nová trasa na sídliště Kamechy se momentálně staví. V Ústecko-chomutovské aglomeraci je pak v plném běhu modernizace a rekonstrukce tramvajové trati mezi Mostem a Litvínovem, která mimo jiné zahrnuje úpravy zastávek tak, aby byly bezbariérové, instalaci nových informačních systémů, pořízení moderních tramvají i výstavbu nového dopravního terminálu v Litvínově. A v Plzni se dokončila stavba trati na Borská pole. Rozvoj se netýká pouze tramvají. Ve Zlínské aglomeraci se připravuje prodloužení

VIZUALIZACE TRAMVAJOVÉ TRATI KAMECHY

Zdroj: Brněnská metropolitní oblast

trolejbusových tratí v Přílukách, Březnické ulici, v navazujících ulicích Gahurova-Vodní-Zarámí i v Otrokovicích. Nová trolejbusová trať vznikla také v severní části Jihlavy.

Od roku 2014 tak bylo na území metropolitních oblastí a aglomerací podpořeno 34 projektů výstavby a modernizace tramvajových a trolejbusových tratí v délce 65 kilometrů. Do konce roku 2029 je v plánu realizace dalších 30 projektů v délce 104 kilometrů.

MODERNIZACE PŘESTUPNÍCH TERMINÁLŮ A P+R PARKOVIŠŤ

Pro rozvoj nízkoemisních druhů veřejné dopravy je klíčová **modernizace přestupních terminálů**, na nichž mohou lidé pohodlně přesehnout z jednoho prostředku do druhého. V Hradeckopardubické aglomeraci již vzniklo celkem šest terminálů, které ulehčují dojíždku v celém regionu. Jedná se o terminály v Pardubicích, Hradci Králové, Přelouči, Chrudimi, Jaroměři a Chlumci nad Cidlinou.

Řada dopravních terminálů je spojena také s **vybudováním parkovišť Park and Ride (P+R)**, která omezují vjezd aut do dopravně přetížených center měst. Díky P+R tak lidé nemusí celou cestu absolvovat autem, nýbrž mohou přestoupit na dostupnou vlakovou, autobusovou, tramvajovou

PŘESTUPNÍ TERMINÁL MOST

Zdroj: Ústecko-chomutovská aglomerace

či jinou linku. V Ostravské metropolitní oblasti se například realizuje jeden z nejdůležitějších a největších přestupních uzlů – Frýdlantské mosty v centru Ostravy na Náměstí republiky, jehož dokončení se plánuje v roce 2027.

NÁKUP MODERNIZOVANÝCH TRAMVAJÍ

Zdroj: Olomoucká aglomerace

DOPRAVNÍ TERMINÁL MĚSTA LITVÍNŮV

Zdroj: Ústecko-chomutovská aglomerace

ROZVOJ TELEMATIKY

Lepší průjezdnost na křižovatkách (zejména pro vozy integrovaného záchranného systému a MHD), plynulost, bezpečnost, snížení počtu nehod, zkrácení doby cestování, ale též snižování spotřeby paliv, emisí skleníkových plynů a hluku. To jsou cíle projektů dopravní telematiky, která propojuje informační technologie s dopravní infrastrukturou.

Jako příklad může posloužit integrované řešení Mladoboleslavské aglomerace, kde na celkem

49 křižovatkách **modernizují semaforey, propojují signalizaci na železničních přejezdech s řízením městského provozu, instalují dohledové systémy** pro sledování dopravy v reálném čase a telematické prvky ve vozidlech MHD a modernizují informační systémy pro cestující. Zřídili zde také dopravně-informační centrum, které sbírá a analyzuje data z různých dopravních zdrojů a napomáhá tak efektivnímu řízení dopravy, současně zavedli nový odbavovací systém v autobusech.

INFRASTRUKTURA PRO CYKLISTY

V jednotlivých oblastech a aglomeracích se **také rozšiřuje síť cyklostezek**. Jízda na kole patří mezi vyhledávané způsoby rekreace a trávení volného času. Stejně tak se jedná o užitečnou alternativu vůči automobilové dopravě při jízdě do práce či do školy nebo za službami, která produkuje mnohem méně emisí než autodoprava. Z uvedených důvodů si cyklisté zaslouží vlastní infrastrukturu - v metropolitních oblastech a aglomeracích bylo od roku 2014 postaveno již 175 kilometrů cyklostezek a cyklotras a dalších 124 kilometrů bude realizováno do roku 2029. Jednotlivé cyklostezky a cyklotrasy se spojují do komplexních celků. Jedná se například o síť cyklostezek na Šlapanicku v Brněnské metropolitní oblasti, Labské stezky v Hradecko-pardubické aglomeraci, či propojení Ostravy s Beskydami podél řeky Ostravice a mnoho dalších.

CYKLOSTEZKA MECHU A PERNÍKU

Zdroj: Hradecko-pardubická aglomerace

DO KONCE ROKU 2029 MOA DÍKY ITI VYBUDUJÍ

**46 NOVÝCH NEBO
MODERNIZOVANÝCH
PŘESTUPNÍCH TERMINÁLŮ,
Z TOHO 39 UŽ JE V PROVOZU**

**45 NOVÝCH P+R
PARKOVIŠŤ, 34 JE
JIŽ HOTOVÝCH**

**8800 NOVÝCH PARKOVACÍCH
MÍST PRO VOZIDLA, Z NICHŽ
6900 JE DOKONČENÝCH**

**4550 PARKOVACÍCH
MÍST PRO KOLA,
Z NICHŽ 3350 JE
DOKONČENÝCH**

PODPORA VZDĚLÁVÁNÍ: OD MATEŘSKÝCH ŠKOL PO DIGITÁLNÍ INOVACE

Suburbanizace je jedním z typických rysů metropolitních oblastí a aglomerací. Stěhování obyvatel z měst do okolních obcí přináší nové výzvy, které vyžadují hledání vhodných řešení. Jedním z dopadů suburbanizace je rostoucí počet dětí vyrůstajících v obcích mimo jádrové město. To vytváří tlak na kapacity mateřských i základních škol a zároveň zvyšuje nároky na kvalitu výuky, tak aby odpovídala aktuálním trendům i potřebám budoucnosti.

Proto v MOA směřujeme podporu jak do rozšiřování stávajících mateřských škol, tak do výstavby zcela nových zařízení. **V programových obdobích 2014–2020 a 2021–2027 bylo díky nástrojům IPRÚ a ITI podpořeno 73 mateřských škol.** Integrovaný přístup umožnil vznik nových tříd, hygienického a provozního zázemí i prostoru pro pedagogy. Tyto investice nejen zlepšují podmínky pro předškolní vzdělávání, ale zároveň přispívají k rozvoji kvality života v obcích.

Podpora se zaměřuje i na základní a střední školy. **Modernizují se odborné učebny** přírodovědných, technických a řemeslných i jazykových oborů, stejně jako učebny informatiky a robotiky. Tyto projekty přispívají k inovativnímu a progresivnímu způsobu vzdělávání a podpo-

Zdroj: Brněnská metropolitní oblast

rují rozvoj digitálních a technických kompetencí. Díky rekonstrukcím, modernímu vybavení a zpřístupnění prostor se žákům otevírají širší možnosti dalšího studia a zároveň získávají lepší přípravu pro uplatnění na trhu práce.

VIRTUÁLNÍ REALITA A ROBOTI VE ŠKOLÁCH

Ostravská metropolitní oblast nahlíží na vzdělávání novým a odvážným způsobem. Pro rozvoj počítačové gramotnosti a přípravu žáků na digitální budoucnost se její zástupci rozhodli ve školách metropolitní oblasti **podporovat zavádění prvků virtuální reality do výuky.**

Díky integrovanému řešení zde vzniklo **70 projektů na základních školách a dva projekty neformálního vzdělávání,** jejichž cílem je obohatit vý-

uku technických, přírodovědných a řemeslných oborů a cizích jazyků o digitální technologie – od virtuální reality až po humanoidní roboty. Záměrem řešení je vzbudit u žáků zájem o technické a přírodovědné obory, kvalitně je připravit na další vzdělávání a **posílit jejich digitální a technické dovednosti.** Podpora vybraných předmětů také posiluje technologické zaměření Ostravské metropolitní oblasti, které její představitelé vnímají jako konkurenční výhodu v rámci celé republiky.

Zdroj: Ostravská metropolitní oblast

Prostředky vyčleněné prostřednictvím nástroje ITI na podporu vzdělávání v Ostravské metropolitní oblasti umožnily školám i institucím neformálního vzdělávání pořídít brýle na virtuální a rozšířenou realitu, humanoidní roboty a související vybavení, například software, a zároveň zajistit v budovách rychlé internetové

připojení. Podpora také směřovala na drobné stavební úpravy, na pořízení nábytku a vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen. Modernizované prostory zároveň musely splňovat podmínku bezbariérovosti, aby byly přístupné všem žákům.

Podpora ze strany Ostravské metropolitní oblasti však nezůstala pouze u nákupu vybavení. Pedagogové spolu pravidelně komunikují online a sdílejí své zkušenosti a příklady dobré praxe. Vznikl tak prostor pro **spolupráci škol napříč celou metropolitní oblastí a pro efektivní využívání pořízených technologií ve výuce.**

VZDĚLÁVÁNÍ V MOA V ČÍSLECH

58 % VŠECH DĚTÍ V MATEŘSKÝCH ŠKOLÁCH (MŠ) V ČR JE V MOA

61 % VŠECH DĚTÍ NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH (ZŠ) V ČR STUDUJE V MOA

89 % VŠECH STŘEDNÍCH ŠKOL (SŠ) SE NACHÁZÍ V MOA

547 NOVÝCH ČI MODERNIZOVANÝCH ODBORNÝCH UČEBEN BUDE V MOA PODPOŘENO PROSTŘEDNICTVÍM ITI DO KONCE ROKU 2029, Z TOHO JE 226 JIŽ HOTOVÝCH

METROPOLITNÍ OBLASTI A AGLOMERACE V ČÍSLECH

**CELKOVÝ POČET
REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ
PROSTŘEDNICTVÍM ITI
A IPRŮ: 1500**

**2014-2020 VYČERPÁNO
31 MILIARD, 2021-2027
ALOKACE 52 MILIARD**

70% HDP ČR

25% ROZLOHY ČR

60% OBYVATELSTVA ČR

**68 % EKONOMICKY
AKTIVNÍCH SUBJEKTŮ**

1729 OBCÍ (28% OBCÍ ČR)

**319 OBYVATEL NA KM²,
PRŮMĚR ČR JE 139
OBYVATEL NA KM²**

**V ROCE 2024 SE V MOA
NARODILO 60% DĚTÍ V ČR**

DÍKY ITI A IPRŮ BYLO V MOA REALIZOVÁNO VÍCE NEŽ

**65 KILOMETRŮ NOVÝCH ČI
MODERNIZOVANÝCH TRATÍ
TRAMVAJÍ A TROLEJBUSŮ**

**34 PROJEKTŮ VÝSTAVBY
A MODERNIZACE
TRAMVAJOVÝCH
A TROLEJBUSOVÝCH TRATÍ**

**175 KILOMETRŮ
NOVÝCH CYKLOSTEZEK
A CYKLOTRAS**

**73 PROJEKTŮ VÝSTAVBY
ČI ROZŠÍŘENÍ KAPACIT MŠ**

**437 PROJEKTŮ NA
ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH**

**231 PROJEKTŮ
V SOCIÁLNÍ OBLASTI**

**58 PROJEKTŮ V OBLASTI
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ**

V MOA SE NACHÁZÍ

78%

velkých podniků
ze všech v ČR

69%

středních podniků
ze všech v ČR

65%

malých podniků
ze všech v ČR

76%

ekonomických
subjektů v oblasti
profesních, vědeckých
a technických
činností

DO ROKU 2029 SE V MOA DÍKY ITI ZREALIZUJE

104 KM

nových či
modernizovaných
tratí tramvají
a trolejbusů

30 PROJEKTŮ

výstavby
a modernizace
tramvajových
a trolejbusových tratí

124 KM

cyklostezek
a cyklotras

33 PROJEKTŮ

výstavby či rozšíření
kapacit MŠ

71 PROJEKTŮ

na základních školách

80 PROJEKTŮ

v sociální oblasti

122 PROJEKTŮ

v oblasti životního prostředí

V LETECH 2018-2024 BYLO DOKONČENO

164 692 NOVÝCH BYTŮ = 67% VŠECH NOVÝCH BYTŮ V ČR

V ROCE 2024 BYLO DOKONČENO

17 737 BYTŮ = 65% VŠECH DOKONČENÝCH BYTŮ V ČR

SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST JAKO CÍL METROPOLITNÍCH OBLASTÍ A AGLOMERACÍ

Sociální projekty hrají zásadní roli pro ty **nejzranitelnější skupiny obyvatel** – seniory, osoby se zdravotním postižením, v bytové nouzi či ohrožené sociálním vyloučením. Vedle dopravy nebo školství je nutné se v metropolitních oblastech a aglomeracích postarat o ty, kteří vyžadují pravidelnou sociální, zdravotní a paliativní péči. Proto podporujeme projekty zvyšující dostupnost i kvalitu sociálních služeb.

SÍLA INTEGROVANÉHO PŘÍSTUPU - PROPOJENÍ INVESTIC A SLUŽEB

Integrovaný přístup, uplatňovaný **prostřednictvím ITI a IPRÚ**, spojuje investiční a neinvestiční aktivity. Samotná výstavba zařízení by bez služeb zaměřených na klienty nestačila – proto se tvrdé projekty, financované z Integrovaného regionálního operačního programu, doplňují o měkké projekty z Operačního programu Zaměstnanost. Výsledkem je ucelený systém, který podporuje nejen bydlení či péči, ale také prevenci sociálních problémů a dlouhodobou integraci klientů.

Příkladem komplexního přístupu je **integrované řešení v Mladé Boleslavi**. Navázalo na činnost stacionáře Centra 83 a rozšířilo služby pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením.

Díky čtyřem vzájemně propojeným projektům zde vzniklo aktivizační centrum s kreativními dílnami, domov pro osoby s nízkofunkčním autismem, chráněné bydlení i komunitní kavárna poskytující pracovní místa. Celý systém tak klientům nabízí cestu od denní péče přes bydlení až po pracovní uplatnění.

Na podobném principu bylo postaveno **integrované řešení v Jihlavské aglomeraci**, kde se město ve spolupráci s neziskovými a církevními organizacemi pustilo do **deseti tematicky propojených projektů**. Investiční část zahrnovala rekonstrukci a výstavbu denních stacionářů, azylových domů, chráněného bydlení či nákup vozidel pro zajištění hospicových služeb. Násled-

DOMOV PRO OSOBY S NÍZKOFUNKČNÍM AUTISMEM

Zdroj: Mladoboleslavská aglomerace

NOVÁ VOZIDLA PRO DOMÁCÍ HOSPIC BÁRKA

Zdroj: Jihlavská aglomerace

Zdroj: Jihlavská aglomerace

ně byly podpořeny také projekty zaměřené na sociální práci, terapeutické programy pro osoby po léčbě závislostí nebo rozvoj komunitních

služeb. Integrovaný přístup zde pomohl **rozšířit dostupnost služeb v celém území** a podpořit začlenění lidí v obtížných životních situacích.

Zdroj: Karlovarská aglomerace

SOCIÁLNÍ BYDLENÍ V KARLOVÝCH VARECH

Zdroj: Karlovarská aglomerace

SOCIÁLNÍ SLUŽBY JAKO ODRAZOVÝ MŮSTEK V KARLOVARSKÉ AGLOMERACI

Karlovarská aglomerace pojala sociální oblast s heslem, že síť služeb má fungovat jako trampolína – zachytit lidi v tísní, podpořit je a pomoci jim znovu se postavit na nohy. Dokončeno bylo **pět investičních projektů**, které posílily kapacity sociálního bydlení a terénních služeb, a **pět měkkých projektů** zaměřených například na podporu zaměstnanosti starších osob, návrat lidí po výkonu trestu do společnosti nebo rozvoj

komunitního a mezigeneračního centra. Integrované řešení tak pokrývá **celé spektrum potřeb** – od bydlení a péče o duševní zdraví až po podporu na pracovním trhu.

SOCIÁLNÍ BYDLENÍ V LIBERECKO-JABLONECKÉ AGLOMERACI

Integrované řešení v oblasti sociálního bydlení zase najdeme v **Liberecko-jablonecké aglomeraci**. Podařilo se propojit výstavbu a rekonstrukci sociálních bytů s doprovodnými službami. K roku 2023 zde vzniklo **77 sociálních bytů, které doplňují tři měkké projekty**. Jedná se například o fungování Centra bydlení Liberec, které poskytuje sociální práci, prevenci ztráty bydlení a podporu při zabydlování, přičemž inovativní je zavedení pozic domovníků obsazených lidmi přímo z cílových skupin. Tito pracovníci se starají o chod domů, pomáhají předcházet konfliktům a posilují komunitní život. Díky kombinaci

investičních a neinvestičních aktivit se podařilo vytvořit prostředí, které nabízí nejen střechu nad hlavou, ale také podporu k udržení bydlení a návratu do běžného života.

Tyto příklady ukazují, že integrovaný přístup je v sociální oblasti nezastupitelný. Propojení investic a služeb zajišťuje dlouhodobou udržitelnost, efektivnější využití zdrojů a vyšší kvalitu života pro široké spektrum obyvatel. Sociální služby se tak stávají nejen nástrojem pomoci, ale i prevencí sociálního vyloučení a cestou k soudržnější společnosti.

AZYLOVÝ DŮM PRO MUŽE V JIHLAVĚ

Zdroj: Jihlavská aglomerace

SOCIÁLNÍ BYDLENÍ V LIBERCI

Zdroj: Liberecko-jablonecká aglomerace

PSYCHOLOGICKÁ KONZULTOVNA V SOKOLOVĚ

Zdroj: Karlovarská aglomerace

SOCIÁLNÍ INFRASTRUKTURA V MOA V ČÍSLECH

**KAPACITA PODPOŘENÝCH
SLUŽEB A SOCIÁLNÍ PRÁCE
FINANCOVANÝCH Z ITI SE
ZVÝŠÍ O 4948 OSOB DO
KONCE ROKU 2029, Z TOHO
KAPACITA PRO 3869 OSOB
JIŽ BYLA VYTVOŘENA**

**457 SOCIÁLNÍCH BYTŮ
BUDE PODPOŘENO DO
KONCE ROKU 2029, Z TOHO
375 JE JIŽ V UŽÍVÁNÍ**

**V MOA SE NACHÁZÍ
52 % VŠECH DOMOVŮ
PRO SENIORY V ČR**

UDRŽITELNÝ ROZVOJ MOA: MODROZELENÁ INFRASTRUKTURA, BROWNFIELDY A ODPADY

Rozvoj metropolitních oblastí a aglomerací se netýká jen dopravy či vzdělávání, ale také životního prostředí. Jelikož jsou jednotlivé MOA hustě osídlené, čelí výzvam v podobě změny klimatu, nedostatku kvalitních veřejných prostranství nebo nevyužívaných brownfieldů. Projekty zaměřené na ochranu životního prostředí proto hrají stále důležitější roli.

Jedním z řešení je budování tzv. modrozelené infrastruktury – tedy zeleně, parků a vodních ploch. Ty pomáhají ochlazovat města v horkých dnech, zadržují dešťovou vodu a snižují riziko

sucha či povodní. Projekty financované skrze ITI se soustředí také na efektivní hospodaření s přírodními zdroji, zejména pitnou vodou, a energiemi.

ČTYŘI PROPOJENÉ PROJEKTY K REVITALIZACI BROWNFIELDU

Vedle podpory zeleně se MOA zaměřují také na oživení zanedbaných areálů a proměnu nevyužívaných brownfieldů. Příkladem konkrétního integrovaného řešení je **proměna brownfieldu v Benešově** v Pražské metropolitní oblasti. V budově bývalé Krajské správy a údržby silnic vzniká moderní muzejní depozitář. Ten nabídne špičkové zázemí pro odbornou péči o sbírkové předměty střeedočeských muzeí a archeologických institucí.

Toto integrované řešení propojuje financování z dvou operačních programů a zahrnuje **čtyři samostatné projekty**. Tři z nich, financované z Operačního programu Životní prostředí, se zaměřují na revitalizaci dvou stávajících objektů (budoucího depozitáře a administrativní budovy) a dostavbu dalších částí spolu s úpravou jejich okolí. Důraz je kladen na **environmentální aspekty** – budovy jsou navrženy v pasivním

standardu s využitím zelených střech, retenčních systémů na dešťovou vodu a s opatřeními ke snižování energetické náročnosti budov. Čtvrtý projekt je realizován prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu a řeší samotné zřízení depozitáře jako odborného centra pro uchovávání, výzkum a správu sbírek.

Depozitář bude sloužit příspěvkovým organizacím a muzeím zřizovaným Střeedočeským krajem. Již nyní víme, že jej **budou využívat čtyři subjekty** – tři muzea (Muzeum Podblanicka, Regionální muzeum v Jílovém u Prahy a Oblastní muzeum Praha-východ) a Ústav archeologické památkové péče středních Čech. Depozitář by měl být dokončen do roku 2028.

Zdroj: Pražská metropolitní oblast

Zdroj: Brněnská metropolitní oblast

INTEGROVANÝ PŘÍSTUP ZLEPŠUJE NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Inspirativní projekty životního prostředí vznikají i v dalších metropolitních oblastech a aglomeracích. Kromě revitalizace brownfieldů a budování zelených ploch se v mnohých oblastech přistupuje i k řešení komplexního systému odpadového hospodářství. Cílem je zvýšit podíl recyklovaných materiálů, snížit množství skládkovaného odpadu a zamezit vzniku černých skládek.

Díky integrovaným řešením se pořizují nové nádoby na tříděný odpad, zřizují sběrné dvory a investuje se do automatických třídících linek. Tyto aktivity zvyšují komfort pro obyvatele, podporují materiálové využití odpadů a přispívají k čistějšímu a zdravějšímu prostředí.

MOA DO ROKU 2029 V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ SKRZE NÁSTROJ ITI PODPOŘÍ

180 PROJEKTŮ, Z NICHŽ 58 JE JIŽ REALIZOVÁNO

123 HEKTARŮ PLOCH ZELENÉ INFRASTRUKTURY, Z NICHŽ VÍCE NEŽ 8 HEKTARŮ JE JIŽ DOKONČENO

8783 TUN NOVÉ KAPACITY PRO PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ, Z TOHO 881 TUN JE JIŽ VYTVOŘENO

KULTURNÍ DĚDICTVÍ OŽIVÁ DÍKY INTEGROVANÝM NÁSTROJŮM

Metropolitní oblasti a aglomerace nejsou jen centry ekonomiky a rozvoje, ale také místy s bohatým kulturním dědictvím. Podpora směřuje do široké škály aktivit – od obnovy národních kulturních památek až po podporu muzeí, knihoven a infrastruktury cestovního ruchu.

NOVÁ KAPITOLA GOČÁROVÝCH MLÝNŮ

Jedním z nejvýraznějších integrovaných řešení v této oblasti je proměna bývalého areálu **Gočárových Automatických mlýnů v Pardubicích**. Tento industriální komplex, jehož provoz skončil po více než sto letech v roce 2013, se díky spolupráci veřejného, soukromého a neziskového sektoru změnil v moderní kulturní a vzdělávací instituci. Areál je národní kulturní památkou a dnes tvoří srdce nového městského prostoru. Na začátku revitalizace Automatických mlýnů stáli manželé Smetanovi, kteří se spolu s přáteli rozhodli areál oživit. Zajistili vypracování projektové dokumentace pro celé území a dva z objektů prodali Pardubickému kraji a statutárnímu městu Pardubice s podmínkou využití jednotlivých budov v souladu s jejich vizí. V hlavní mlýnské budově vznikla krajská Gočárova galerie s expozicemi historického i současného

umění. V prostorách sila poté vzniklo městské informační centrum i multifunkční umělecký a konferenční prostor. Město Pardubice využilo bývalý sklad mouky k vybudování řemeslného a technologického vzdělávacího centra SFÉRA. Centrum nabízí kroužky, dílny a laboratoře, sférické hřiště a unikátní technologii Science on a Sphere a je otevřené pro školy i veřejnost. Po rozšíření objektu skladu vzniklo v přízemí sídlo pro Galerii moderního umění (GAMPA). Revitalizace areálu propojuje respekt k industriálnímu dědictví s moderní architekturou a přináší městu nový kulturní i společenský rozměr. V současné době je připravována druhá etapa revitalizace, která by měla zahrnovat tři nové bytové a komerční objekty s občanskou vybaveností. Díky nim se celý prostor promění v živou městskou čtvrť.

Zdroj: Hradecko-pardubická aglomerace

Zdroj: Hradecko-pardubická aglomerace

GOČÁROVY AUTOMATICKÉ MLÝNY V PARDUBICÍCH

Zdroj: Hradecko-pardubická aglomerace

GOČÁROVY AUTOMATICKÉ MLÝNY V PARDUBICÍCH

Zdroj: Hradecko-pardubická aglomerace

VZDĚLÁVACÍ CENTRUM SFÉRA

Zdroj: Hradecko-pardubická aglomerace

REVITALIZACE BAŤOVA MRAKODRAPU JAKO SYMBOLU ZLÍNSKÉ AGLOMERACE

Na tradici industriální architektury navazuje i Zlínská aglomerace, kde probíhá komplexní revitalizace **ikonického Baťova mrakodrapu** – dominanty města i symbolu jeho podnikatelské historie. Integrované řešení rozdělené do několika etap zahrnuje obnovu vnějších částí budovy, rekonstrukci vstupních prostor, modernizaci expozic i opravu legendárního Baťova výtahu – pojízdné kanceláře, která je technickou raritou a oblíbeným turistickým lákadlem.

BAŤOV MRAKODRAP

Zdroj: Zlínská aglomerace

INTEGROVANÉ ŘEŠENÍ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ V ČESKOBUDĚJO- VICKÉ AGLOMERACI

Pozornost kulturnímu dědictví věnují i v Česko-
budějovické aglomeraci, kde se realizuje inte-
grované řešení - obnova Národní kulturní pa-
mátky (NKP) Rodiště Jana Žižky z Trocnova.
V rámci dvou na sebe navazujících projektů zde
vzniká nové návštěvnické a vzdělávací centrum
se zázemím pro návštěvníky i zaměstnance do-
plněné parkovištěm. Muzejní část projektu zahr-
nuje vybudování nového expozičního prostoru,
depozitáře pro archeologické sbírkové předměty
a prostoru pro restaurátorskou, muzejní a bada-
telskou činnost. Cílem je vytvořit moderní areál,
který propojí historický odkaz s edukací a sou-

Zdroj: Českobudějovická aglomerace

časnými potřebami návštěvníků. Dokončení in-
tegrovaného řešení je plánováno na rok 2026.

Revitalizace kulturního dědictví v metro-
politních oblastech a aglomeracích přináší
konkrétní výsledky - obnovují se památky,
zhodnocuje veřejný prostor a posiluje vztah ob-
čanů ke kulturním hodnotám. Díky spolupráci
se daří oživovat historická místa tak, aby byla
nejen uchována, ale i aktivně využívána.

KULTURA A CESTOVNÍ RUCH V MOA V ČÍSLECH

**66 PAMÁTKOVÝCH OBJEKTŮ BUDE
REVITALIZOVÁNO DO KONCE ROKU 2029,
Z TOHO 34 JE JIŽ DOKONČENÝCH**

**12 KNIHOVEN BUDE PROSTŘEDNICTVÍM
ITI PODPOŘENO DO KONCE ROKU 2029**

**16 MUZEÍ ZÍSKÁ PODPORU PROSTŘEDNICTVÍM ITI
DO KONCE ROKU 2029**

50% VŠECH HOTELŮ ČR SE NACHÁZÍ NA ÚZEMÍ MOA

**21,7 MILIONU OSOB NAVŠTÍVILO TOP
TURISTICKÉ CÍLE MOA V ROCE 2024**

JAK V MOA POSILUJEME KONKURENCESCHOPNOST?

Metropolitní oblasti a aglomerace jsou ekonomickými jádry, v nichž se kumuluje pracovní síla a HDP celé České republiky. Potenciál jednotlivých oblastí a aglomerací je však často ještě vyšší. Aby se jejich postavení dařilo posilovat, je třeba v nich rozvíjet podnikání a odvětví s přidanou hodnotou – vědu, výzkum, inovace.

BRNO JAKO CENTRUM KYBERBEZPEČNOSTI

Integrované řešení **České centrum kyberbezpečnosti** propojuje dva na sebe navazující projekty financované prostřednictvím nástroje ITI – CERIT Science Park II a Junior Centrum Excellence na Střední škole informatiky, poštovníctví a finančnictví Čichnova.

Střední škola Čichnova patří mezi dvě v Česku, které nabízejí specializaci na kybernetickou bezpečnost. Nové Junior Centrum Excellence disponuje špičkovým vybavením a podporuje i další informačně-technologické (IT) a telekomunikační obory. Studenti se zde učí bránit kybernetickým útokům, chránit informační systémy a rozvíjejí dovednosti využitelné na trhu práce i ve výzkumu. Projekt propojuje výuku, praktické uplatnění odborníků a vzdělávání pedagogů,

přičemž cloudová platforma umožňuje sdílení znalostí s dalšími školami v regionu.

Střední škola připravuje kvalifikované absolventy, kteří mohou na své znalosti navázat například v CERIT Science Parku v areálu IT CAMPUS CITY CENTRE. V roce 2023 se v komplexu otevřel již druhý objekt, CERIT Science Park II, jenž rozšiřuje brněnskou infrastrukturu pro výzkum a inovace. Slouží jako inkubátor pro start-upy zaměřené na bezpečnostní technologie a posiluje postavení Brna v oblasti IT v Česku i v mezinárodním měřítku. Díky provázanosti obou projektů vzniká synergie: výzkumníci a firmy ve science parku získávají připravené lidské zdroje, studenti ze SŠ Čichnova naopak přímou cestu k uplatnění.

Zdroj: Brněnská metropolitní oblast

Zdroj: Brněnská metropolitní oblast

VIZUALIZACE FORT TAFELBERG

Zdroj: Olomoucká aglomerace

PŘEMĚNA OLOMOUCKÉ PEVNOSTI

Fort Tafelberg, historická olomoucká pevnost na Tabulovém vrchu, se díky podpoře z nástroje ITI mění v **moderní výzkumné a kulturní centrum**. Budova, která dříve sloužila jako archiv Fakultní nemocnice Olomouc, se stane multifunkčním prostorem pro vědce, inovátory i širokou veřejnost.

Integrované řešení zahrnuje **tři části financované z různých operačních programů**. Z Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost vznikne ve Fortu Tafelberg moderní inovační centrum digitálního zdraví vybavené špičkovými laboratořemi pro analýzu pohybu, výzkum smyslů a mysli, působení světla na člověka, testování uživatelských rozhraní, muzikoterapii i zpracování dat pomocí umělé inteligence. Tyto prostory propojí výzkum, technologie a praxi a stanou se místem, kde vznikají inovace pro moderní zdravotnictví. Na tento projekt navazuje **Operační program Jana Amose Komenského**, který dodává technologický a výzkumný obsah. Z jeho prostředků bude pořízen specializovaný hardware – **servery, datová úložiště a grafické karty pro strojové učení a umělou inteligenci**.

VIZUALIZACE FORT TAFELBERG

Zdroj: Olomoucká aglomerace

Třetí část řešení, financovaná z Integrovaného regionálního operačního programu, otevře pevnost veřejnosti. Vznikne zde **Muzeum zdraví** s interaktivními vzdělávacími programy o zdraví a prevenci a také nová prohlídková trasa podzemím. Revitalizace Fortu Tafelberg nabídne zázemí odborníkům z oblasti zdravotnictví, gastrofyziky či dopravy, ale zároveň i atraktivní prostor pro obyvatele a turisty, kteří mohou obdivovat moderní využití někdejší pevnosti.

VIZUALIZACE MUZEUM ZDRAVÍ

Zdroj: Olomoucká aglomerace

VĚDECKOVÝZKUMNÁ CENTRA V PLZNI

Také Plzeňská aglomerace se dlouhodobě rozvíjí jako centrum inovací, vědy a podnikání. Díky podpoře z nástroje ITI zde vznikly **tři významné projekty vědecko-technologických parků**, které kombinují financování z operačních programů Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (2014–2020) a Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (2021–2027).

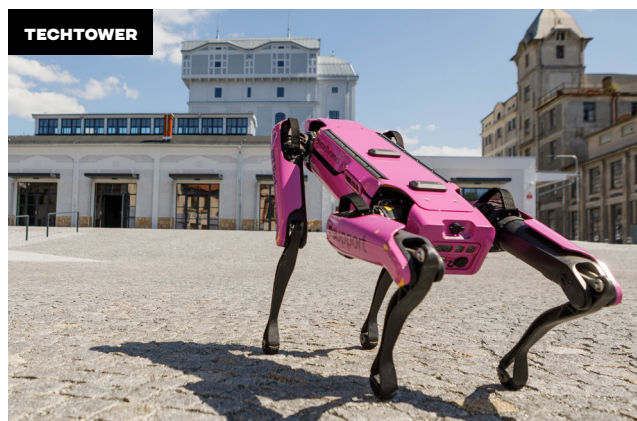
Za prvním projektem stojí Podnikatelské a inovační centrum BIC Plzeň, které podporuje start-upy i zavedené firmy. Pod jeho hlavičkou vznikly **moderní coworkingové prostory a laboratoř virtuální reality**, na což navázalo vybudování Technologického centra ve Vědeckotechnickém parku Plzeň na Borských polích. Centrum poskytuje vybavení pro testování elektromagnetické kompatibility, teplotní zkoušky i prototypovou výrobu.

Druhým projektem je transformace bývalého pivovaru Světovar na technologický park **TechTower**. Revitalizace brownfieldu přinesla nové prostory pro inovační podnikání a oživila okolní městskou čtvrť. TechTower dnes patří mezi nejmodernější technologické parky v Česku – nabízí coworking, dílny, laboratoře i zázemí pro start-upy. Slouží také jako centrum pro konference, festivaly, hackathony a vzdělávací akce. Unikátem je desetimetrová testovací nádrž pro vodní drony a roboty.

Třetí projekt, **TechTower 2**, navazuje na úspěch svého předchůdce a připravuje výcvikové centrum pro vzdušné drony. Přestože projekt není realizován přímo prostřednictvím nástroje ITI, je součástí integrovaného řešení. I tímto způsobem lze chápat integrovaný přístup – jako kombinaci různých zdrojů financování, které společně přispívají k rozvoji MOA.

Zdroj: Plzeňská aglomerace

Zdroj: Plzeňská aglomerace

Zdroj: Plzeňská aglomerace

Zdroj: Ústecko-chomutovská aglomerace

NOVÝ KABÁT I VYUŽITÍ PRO MOSTECKÉ REPRE

Integrované řešení REPRE Most Ústecko-chomutovské aglomerace spočívá v rozsáhlé **rekonstrukci ikonického kulturního domu v centru Mostu**, která promění objekt v moderní kulturně-vzdělávací centrum s městskou knihovnou. Budova, jež dlouhá léta sloužila především kulturním a společenským účelům, se stane multifunkčním prostorem propojujícím vzdělávání, kulturu a komunitní život.

pro setkávání obyvatel. Projekt klade důraz na přístupnost, digitální technologie a udržitelnost. Městská knihovna se sem přemístí z toho důvodu, aby byla blíž centru města, díky čemuž se stane přirozeným centrem vzdělávání a kultury pro všechny generace.

Architektonické řešení zachovává původní brutalistický výraz stavby, ale doplňuje ji o nové funkční vrstvy. Projekt zároveň odkazuje na historii – REPRE zůstává symbolem poválečné výstavby Mostu, avšak s novým významem pro současnost.

Zdroj: Ústecko-chomutovská aglomerace

Součástí nového komplexu bude **moderní knihovna s čítárnami i prostory pro komunitní aktivity**, financována prostřednictvím nástroje ITI. Dále zde vznikne společenský sál pro zhruba 800 osob, kinosál se 167 místy, restaurace, planetárium a řada otevřených zón určených

Zdroj: Ústecko-chomutovská aglomerace

DÍKY PODPOŘE Z ITI BYLO DOSAŽENO TĚCHTO VÝSLEDKŮ

1066
VYDANÝCH
ODBORNÝCH
PUBLIKACÍ

58
MODERNIZOVANÝCH
VÝZKUMNÝCH
PRACOVÍŠŤ

57
PODANÝCH
PATENTOVÝCH
PŘIHLÁŠEK

1523
PRACOVNÍCH ÚVAZKŮ
VE VÝZKUMNÝCH
ZAŘÍZENÍCH

ROZVOJ INTEGROVANOST SPOLUPRÁČE

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
pro místní rozvoj